

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
esitatud 8. jaanuaril 2004¹

1. Komisjon palub EÜ artikli 226 alusel sedastada, et Itaalia Vabariik on rikkunud kohustusi, mis tulenevad nõukogu 27. juuni 1985 direktiivist 85/337/EMÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta² (edaspidi „direktiiv”).

I — Ühenduse õigus

3. Direktiiv on ennetav meede, mis teatavate projektide keskkonnamõju hindamisega on suunatud kahju ärahoidmisele,⁴ mis võib tekkida tööde või installatsioonide või muu looduskeskkonda ja maastikku sekkumise tulemusena.⁵

4. Artikli 2 lõige 1 sätestab:

2. Hagejaks oleva institutsiooni poolt väidetav kohustuste rikkumine seisneb selles, et pädevad asutused ei kontrollinud, kas Teramos asulavälise ringmaantee ehituse³ suhtes oli nõutav keskkonnamõju hindamine kooskõlas direktiivi artiklitega 5–10.

„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et enne loa andmist hinnatakse muu hulgas oma laadi, mahu või asukoha tõttu keskkonda oluliselt mõjutada võivaid projekte.

[...]”

1 — Algkeel: hispaania.

2 — EÜT L 175, lk 40. Direktiivi on muudetud nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiviga 97/11/EÜ (EÜT L 73, lk 5).

3 — Projekti ametlik nimi on Strata Statale n. 80 del „Gran Sasso d'Italia” — Variante, tra Teramo e Giulianova, Lotto Zero dalla progr.va Km.ca 72+300 alla località Cartecchio (edaspidi „Lotto zero”).

4 — Selline eesmärk on rõhutatud direktiivi esimeses ja kuuendas põhjenduses.

5 — Direktiivi artikli 1 lõiked 1 ja 2.

5. Artikkel 4 sätestab:

6. II lisa punkti 10 alapunkt d viitab teede ehitusele, v.a kiirteed.⁸

„1. Kui artikli 2 lõikest 3⁶ ei tulene teisiti, hinnatakse I lisas loetletud klassidesse kuuluvaid projekte artiklite 5–10 kohaselt.

II — Itaalia õigus

2. II lisa loetletud klassidesse kuuluvaid projekte hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt, kui liikmesriigid leiavad, et nende omadused seda eeldavad.

7. 22. veebruari 1994. aasta seaduse nr 146⁹ artikli 40 lõikega 1 kohustati Itaalia valitsust määratlema 60 päeva jooksul pärast seaduse jõustumist tingimused, kriteeriumid ja tehnilised reeglid, mille kohaselt viiakse läbi direktiivi II lisa loetletud projektide suhtes keskkonnamõju hindamine.

Selleks võivad liikmesriigid muu hulgas täpsustada teatavad hinnatavate projektide liigid või kehtestada kriteeriumid ja/või künnised, mis on vajalikud selleks, et kindlaks määrata, milliseid II lisa loetletud klassidesse kuuluvaid projekte hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt.”⁷

8. Nimetatud kohustus täideti 12. aprilli 1996. aasta vabariigi presidendi dekreediga¹⁰ vastuvõtmisega, mille artikkel 1 sätestab seoses Trento ja Bolzano maakondade ja autonoomsete provintsidega, et lisa A ja B

6 — Viidatud lõige võimaldab erandjuhtudel jätta direktiivi kohaldamata.

7 — Käesolevale kohtuasjale kohaldatav redaktsioon. Direktiiviga 97/11 muudeti sätte sõnastust järgmiselt: „Kui artikli 2 lõikest 3 ei tulene teisiti, teevad liikmesriigid II lisa loetletud tööde puhul: a) üksikjuhtumite uurimise või b) endi kehtestatud künniste või tingimuste abil kindlaks, kas tööd hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt. Liikmesriigid võivad teha otsuse kohaldada mõlemad alapunktid a ja b nimetatud võimalusi”.

8 — I lisa punkt 7 viitab ka „kiirteede, pikamaavedudeks vajalike raudteede ja vähemalt 2100 m peamaandumisrajaga lennuväljade ehitam[isele]”.

9 — Nimetatud seadus avaldati *Gazzeta ufficiale della Repubblica italiana* (edaspidi „GURI”) nr 52 (supplemento ordinario), 4.3.1994, pealkirjaga Disposizioni per l'adempimento di obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia alle Comunità europee — Legge comunitaria 1993.

10 — Atto di indirizzo e coordinamento per l'attuazione dell'art. 40, comma 1, delle legge 22 febbraio 1994, n. 146, concernente disposizioni in materia di valutazione di impatto ambientale (GURI, üldseeria, nr 210, 7.9.1996, lk 28).

ette nähtud projektide keskkonnamõju hindamine tuleb läbi viia kooskõlas direktiiviga vastavalt dekreedis endas sätestatud juhistele (lõige 1).

9. Lisas B loetletud projektide suhtes, mis paiknevad osaliselt 6. detsembri 1991. aasta seadusega nr 394¹¹ määratletud looduskaitsealadel, on keskkonnamõju hindamismenetlus kohustuslik (lõige 4). Nimetatud lisa näeb infrastruktuuri valdkonnas ette ümbersõiduteede ehitamise linnapiirkondades või olemasolevate, üle 1500 meetri pikkuste teede laiendamise nelja või enama sõidurajaga teedeks (punkti 7 alapunkt h).

10. Kui projektid asuvad siiski väljaspool nimetatud looduskaitsealasid, peavad pädevad asutused kontrollima vastavalt artiklile 10 ja lisas D märgitud asjaoludele,¹² kas projekt on selline, et selle mõju peab hindama (lõige 6).

11. Artikkel 10 hõlmab kontrollmenetluse ja sätestab, et avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes kavatseb töid sooritada,¹³ peab algatama kontrollprotsessi ja esitama selleks projekti kirjelduse ja vajaliku teabe, et kindlaks teha ja vajadusel hinnata selle mõjusid keskkonnale (lõige 1). Kui vastavasisulist otsust ei võeta vastu 60 päeva jooksul, ei peeta hindamist vajalikuks (lõige 2).

12. Abruzzo maakond rakendas 12. aprilli 1995. aasta dekreeidi 23. septembri 1997. aasta seadusega nr 112.¹⁴

III — Kohtueelne vaidlus

13. 11. mail 1998 palus komisjon Itaalia ametiasutustelt maanteetrassi „Lotto zero” kohta teavet, sest komisjoni andmetel ei

11 — Legge quadro sulle aree protette (GURI, üldseeria, nr 292, 13.12.1991).

12 — Lisa D viitab projekti omadustele (muu hulgas suurusele, loodusvarade kasutamisele, õnnetuste riskile, mõjudele looduslikule ja kultuurilisele pärandile) ja selle asukohale (näiteks loodusvarade kvaliteedile ja nende taastuvusele ning keskkonna vastupanuvõimele).

13 — Itaalia säte kasutab terminit „committente”, mida kasutatakse ka direktiivis ja mida hispaaniakeelses versioonis, mis kasutab väljendit „maestro de obras” (arendaja), määratletakse artikli 1 lõikes 2 kui isikut, kes on „solicita una autorización relativa a un proyecto privado” (eraprojekti loa taotleja) või „la autoridad pública que toma la iniciativa respecto de un proyecto” (projekti algatav riigiasutus).

14 — *Bolletino ufficiale della Regione Abruzzo* nr 17, 21.10.1997.

kontrollitud, kas oli nõutav keskkonnamõju hindamine, kuigi oli olemas dokument projekti sobivuse kohta looduskeskonnaga, mida komisjonile ei esitatud.¹⁵

14. Nimetatud nõue täideti ja Itaalia Vabariigi mitmed ametiasutused edastasid komisjonile selgitavaid kirju,¹⁶ millest ilmneb, et asjaomane projekt puudutab 10,50 meetri laiust kahe sõidurajaga ja täpsustamata pikkusega tee ehitust, millest üks osa läbib Teramo provintsi territooriumi ning mõjutab Tordino jõe parempoolset jõgikonda ja on 5440 meetrit pikk, millest 2260 meetrit oleksid viaduktid ja 930 meetrit tunnelid.

15. Abruzzo maakond järeldas 15. novembri 1999. aasta maakondlikus dekreedis 25/99,¹⁷ et projekt arvestas looduskeskonnaga, sest ta ei mõjutanud riiklikus seaduses 394/91 ja maakondlikus seaduses 38/96¹⁸ nimetatud kaitstud alasid, ning otsustas seetõttu projekti keskkonnamõju hindamist mitte nõuda.

16. 6. juunil 2000 edastas Itaalia alaline esindaja Euroopa Liidu juures komisjonile keskkonnaministeeriumi 30. mai 2000. aasta kirja,¹⁹ milles märgiti, et eespool nimetatud otsus on vastu võetud keskkonnamõju hindamise maakondliku koordineerimiskomitee heakskiitva arvamuse alusel.²⁰ Nimetatud komisjonile saadetud arvamus viitas ehitusinseneri arvamusele, mis oli samuti heakskiitv, kuid mida maakondlikus dekreedis 25/99 ei olnud mainitud.

17. Pärast Itaalia ametiasutustele selgituste²¹ andmise võimaldamist esitas komisjon, keda ametiasutuste argumendid²² ei veennud, 18. juulil 2001 põhjendatud arvamuse,²³ milles sedastati, et kuna ei kontrollitud, kas asjaomane direktiivi II lisas ette nähtud projekt kuulus hindamisele vastavalt direktiivi artiklitele 5–10, on Itaalia ametiasutused rikkunud artikli 4 lõikest 2 tulenevaid kohustusi.

18. Muu hulgas on Associazione Italia Nostra-Onlus ja Assoziacione Italiana per il

15 — Asjaomane dokument on uuring, mille kostjaks olev liikmesriik esitas koos kostja vastusega (maakondlikule dekreedile 25/99 lisatud aruanne), mille esimene leheküljel esitati hiljem Euroopa Kohtu nõudel.

16 — Itaalia alaline esindaja Euroopa Liidu juures saatis kirjad 23. juulil 1998, 26. mail, 2. juunil ja 6. septembril (kaks kirja) 1999 ning 16. juunil 2000 (hagi lisad 2–7); keskkonnaministeerium saatis kirjad 3. detsembril 1998 ja 29. septembril 1999 (lisad 8 ja 9); Abruzzo maakonna erivolinik saatis kirjad 20. augustil ja 11. oktoobril 1999 (lisad 10 ja 11).

17 — Kostja vastusele lisatud dokument nr 1.

18 — 21. juuni 1996. aasta seadus — Legge quadro sulle aree protette della Regione Abruzzo per l'Appennino parco d'Europa (*Bollettino ufficiale della Regione Abruzzo* nr 12, 28.6.1996).

19 — Hagi lisa nr 7.

20 — Nr 3/76, 22.10.1999.

21 — 24. oktoobri 2000. aasta kiri, mis on hagi lisa nr 12.

22 — Kirjad Itaalia alaliselt esindajalt Euroopa Liidu juures, millest esimesega 26. detsembrist 2000 edastati riiklike tööde ministeeriumi märgukiri (hagi lisa nr 13), ja teisega 5. jaanuarist 2001 edastati peaministri märgukiri ja kiri Abruzzo maakonna valitsuselt (lisa nr 14).

23 — Hagi lisa nr 16.

World Wildlife Fund (WWF) esitanud hagi projekti „Lotto zero” täitmisega seotud teatavate haldusaktide vastu Tribunale amministrativo regionale del Lazio'le, kes 21. juuni 2000. aasta määrusega jättis peatamistaoituse rahuldamata.²⁴ Käesoleva ajani puudub selgus, kas see kohtuasi on lõplikult lahendatud.

IV — Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

19. 14. märtsil 2002 esitas komisjon käesoleva hagi ja palus Euroopa Kohtul sedastada, et Itaalia Vabariik on rikkunud ühenduse õigust põhjustel, mis on märgitud põhjendatud arvamuses, kuid liikmesriik vaidleb hagile vastu.

20. Hageja väidab, et vastavalt direktiivi artikli 4 lõikele 2 ja 12. aprilli 1996. aasta vabariigi presidendi dekree di artikli 1 lõikele 6 on Itaalia ametiasutused kohustatud kontrollima maanteedtrassi „Lotto zero” mõju keskkonnale. Hageja lisab, et maakondliku dekreediga 25/99 vastu võetud otsus mitte hinnata projekti mõju looduskeskkonnale ei ole põhjendatud.

21. Kostjaks olev valitsus vastab, et projekti on kontrollitud ja et haldusasutus võib otsuse vastu võtta vaikides ilma põhjendusi esitamata, kuid igal juhul on eespool nimetatud dekreedis sisalduv otsus põhjendatud, sest otsuses viidatakse keskkonnamõju hindamise maakondliku koordineerimiskomitee arvamusele.

22. Komisjon vastab, et tema kaebus on peamiselt seotud asjaoluga, et Itaalia ametiasutused ei kontrollinud, kas projekti omadused nõudnuks keskkonnamõju hindamist, ning seda tõendab põhjenduste puudumine dekreedis 25/99.

24 — Kostja vastuse lisad nr 2 ja 3. See kohtuotsus põhines järgmistel alustel : „[...] mis puudutab hinnangut, kas asjaomased riiklikud tööd sobivad kokku maastiku ja keskkonnaga, siis keskkonna eest vastutavate ametiasutuste poolt vastu võetud otsused ei näi esmakordsel uurimisel olevat ebaseaduslikud, nagu hakis väidetakse; [...] keskkonnamõju hindamine seoses projekti alusel täidetavate töödega toimus vastavuses 12. aprilli 1996. aasta presidendi dekree di artikli 1 neljanda ja viienda lõiguga; [...] teedevõrgu ehitustööde mõju keskkonnale on õigustatud avalikku huvi arvestava vajadusega piirata sõidukite liiklust Teramo keskkonnas, säilitades seejuures keskkonna tingimused ja asjaomaste paikade tervislikkuse”.

23. Itaalia valitsus ei esitanud vasturepliiki. Ükski kohtuvaidluse pooltest ei palunud suulise menetluse algatamist.

24. Euroopa Kohus esitas pooltele mõned küsimused, millele vastati 27. oktoobril ja 3. novembril 2003 pärast nende tõlkimist. Pärast vastuste analüüsimist otsustas Euroopa Kohus 19. novembril, et suulise menetluse läbiviimine pole vajalik.

Sellised projektid on sätestatud direktiivi I lisas ja neile viidatakse artikli 4 lõikes 1.

V — Väidetava rikkumise analüüs

25. Direktiivi eesmärk seisneb selles, et iga tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projekti suhtes peab läbi viima selle mõju hindamise enne loa saamist.²⁵ Sellest tulevalt on vaja eristada kahte etappi. Esimene etapp on selleks, et teada saada, kas planeeritud töödel võib olla oluline keskkonnamõju; teises etapis hinnatakse neid mõjusid vastavalt direktiivi artiklite 5–10 sätetele.²⁶

27. Teiste projektide mõju ei ole siiski selge. Seetõttu jääb artikli 4 lõike 2 teise lõigu alusel liikmesriikide otsustada, kas selliste projektide suhtes peab kohaldama artiklites 5–10 kehtestatud korda. Selline olukord on II lisas nimetatud projektide puhul, mille hulgast ühenduse liikmesriigid valivad sellised projektid, mida tuleb hinnata, määrares nende liigi, kehtestades otsustamiseks vajalikud kriteeriumid või künnised või kasutades teisi meetodeid.²⁷ Nad võivad seda muu hulgas teha kas üldiselt normatiivsel teel määratledes või normis esialgselt määratletud kriteeriume haldusaktis täpsustades.

26. Teatavate projektide puhul on olemas õiguslik eeldus, et nad alati mõjutavad keskkonda oluliselt, mistõttu nende keskkonnamõju hindamist nõutakse eranditult.

28. Liikmesriikidel on seetõttu kaalutusõigus otsustada, millised II lisas nimetatud projektid nõuavad keskkonnamõju hindamist. Seda õigust on siiski piiratud direktiivi artikli 2 lõikega 1, mis määratleb peamise eesmärgi — korraldada keskkonda oluliselt

25 — Vt 16. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-435/97: WWF jt (EKL 1999, lk I-5613, punkt 45).

26 — Kohtujurist Geelhoed on sellise eristuse teinud ettepanekus, mille ta esitas 12. juulil 2001 kohtuasjas C-24/99: komisjon v. Saksamaa, mis lõpetati ilma kohtuotsuseta 18. veebruari 2002. aasta määrusega.

27 — Euroopa Kohus mainib direktiivi artiklist 4 lõikest 2 tulenevaid alternatiive eespool nimetatud kohtuotsuses WWF jt, punktid 42 ja 43.

mõjutada võivate projektide puhul alati keskkonnamõju hindamine.²⁸

tehtud nende mõju keskkonnale.³¹ Käesolevas menetluses käsitletav tee-ehitus kuulub teist liiki projektide hulka.

29. Kui valitakse esimene variant ja määratlus kehtestatakse normis üldiselt, on abstraktsete normide kohaldamise staadiumis vaja kontrollida, kas projekti olemus on selline, et tal on oluline mõju keskkonnale.²⁹ Kui see on nii, kohaldatakse jälle üldnormi: kui asjaomane kontroll näitab, et mõju on oluline, tuleb seda hinnata.

31. Nagu komisjon oma repliigis õigesti märgib, on vaidluse keskmes probleem, kas Itaalia pädevad asutused uurisid „Lotto zero” olemust, et kindlaks teha, kas projekt põhjustaks keskkonnale mingit kahju ja kui see nii on, siis kas nad seadsid oma nõusoleku tingimuseks projekti eelneva keskkonnamõju hindamise.

30. Itaalia õigus, mis liigitab töid kategooriatena ja nende asukoha järgi, on omaks võtnud analoogilise lahenduse. Teatavate projektide³⁰ suhtes kohaldatakse automaatselt keskkonnamõju hindamist; teised seevastu kuuluvad hindamisele, kui on kindlaks

32. Kontroll toimus „formaalselt”, kuna 15. novembri 1999. aasta maakondliku dekreediga 25/99 otsustatakse, et ei ole vaja hinnata projekti mõju looduskeskonnale, kuna see ei puuduta kaitseala, ja 22. oktoobri 1999. aasta koosolekul andis keskkonnamõju hindamise piirkondlik koordineerimiskomitee heakskiitva arvamuse. Kuid komitee arvamus osutub napiks nagu dekreetki³² — selles vaid viidatakse ehitusinseneri 6. juuli

28 — Vt 24. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-72/95: Kraaijeveld jt (EKL 1996, lk I-5403, punkt 50); 22. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-301/95: komisjon v. Saksamaa (EKL 1998, lk I-6135, punkt 45); eespool viidatud WWF jt kohtuotsus, punkt 36, ja 21. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-392/96: komisjon v. Iirimaa (EKL 1999, lk I-5901, punkt 64).

29 — Euroopa Kohus sedastas eespool viidatud Kraaijeveldi otsuses, et kui liikmesriik ületab oma kaalutusõiguse piire ja siseriiklikud sätted ei ole kohaldatavad, peavad siseriiklikud asutused vastavalt oma pädevusele võtma vajalikke meetmeid, et tagada projektide kontrollimine, analüüsides nende võimalikke mõjusid keskkonnale (punktid 59–61 ja resolutsiooni punkti 3 alapunkt c). Samadel põhjustel, kui kaalutusõigust teostatakse abstraktselt teatavate projektide suhtes, on oluline kindlaks teha iga juhtumi puhul, kas plaanitavad tööd võivad keskkonda oluliselt mõjutada.

30 — Presidendi dekreedis lisas B mainitud projektid, mis osaliselt asuvad looduskaitsealadel (artikli 1 lõige 4).

31 — Lisas B nimetatud projektid, mis asuvad väljaspool kaitsealasid (artikli 1 lõige 6).

32 — Koosoleku protokoll üksnes sedastab, et komitee väljendas heakskiitvat arvamust, millele järgneb teeingeneri arvamus (hagi lisa 7, teine lehekülj, viimane lause).

1999. aasta heakskiitvale arvamusele nr 8634, mis, nagu haldusotsus ning komitee arvamus, ei ole põhjendatud.³³

riik toime pannud komisjoni poolt väidetava rikkumise.

33. Dokument, mille kostjaks olev liikmesriik esitas vastusena Euroopa Kohtu poolt esitatud küsimustele, ei ole arvamus käsitletavate riiklike tööde keskkonnamõju kohta. Dokumendi lugemisel ilmneb, et see on luba „üksnes hüdraulilistel eesmärkidel”³⁴ Tordinio jõe ületamiseks ja jõesängis asjakohaste tööde tegemiseks, et ehitada mitmeid viadukte.

34. Kostja vastusele lisatud aruanne ei ole ehitusinseneri arvamus, millele viidatakse maakondliku komitee eespool nimetatud otsuses, vaid projekti keskkonnaga kokkusobivuse uuring, mis viidi läbi detsembris 1997 äriühingu ERM Italia Srl taotlusel.

35. Eeltoodust ilmneb, et jättes kontrollimata, kas Teramo maantee ehitus nõudis keskkonnamõju hindamist, on Itaalia Vaba-

36. Haldusotsus, milles järeldatakse, et projekt ei kahjusta keskkonda, peab olema põhjendatud.³⁵ Üldnormi kohaselt, nagu juba märgitud, tuleb kõigi projektide mõju hinnata enne neile loa andmist, mistõttu juhul, kui teatava projekti suhtes seda nõuet ei kohaldata, kuna projekt ei ole kahjulik, tuleb lisada põhjendused, mis on sellise järelduse aluseks. Keskkonnakaitse on käesoleval ajal ühenduse poliitikas eriti tähtsal kohal.³⁶ Lisaks on liikmesriikidel selles valdkonnas otsustava tähtsusega vastutus.³⁷ Kodanikel on õigus nõuda selle kohustuse täielikku täitmist³⁸ vastavalt Euroopa Liidu

35 — Kuna käesoleval juhul on olemas asjaomane haldusakt (dekreet 25/99), ei ole vaja käsitleda haldusotsuse vaikimist, millele kostjaks olev valitsus kostja vastuses toetub, vaid arvestades ettepaneku käesoleva punkti järgmistel ridadel esitatud põhjendusi, on ilmn, et vaikimine vastusena ei või olla direktiivi tähenduses vastuvõetav, kui projekti suhtes ei kohaldata keskkonnamõju hindamist.

36 — Keskkonna tähtsus kajastub EÜ asutamislepingus, milles alates ühtsest Euroopa aktist on keskkonnale pühendatud jaotis (kolmanda osa XIX jaotis), mille eesmärk on aidata kaasa keskkonna kaitsmisele ja selle parandamisele, inimese tervise kaitsmisele ning loodusressursside kaalutletud ja mõistlikule kasutamisele (artikli 174 lõige 1).

37 — Vt Saksamaa Liitvabariigi põhiseaduse artiklit 20a; Hispaania põhiseaduse artikli 45 lõiget 2; Soome 17. juuli 1919. aasta riigiharta artiklit 14a (Soome põhiseadus); Kreeka põhiseaduse artikli 24 lõiget 1; Madalmaade Kuningriigi põhiseaduse artiklit 21 ja Portugali põhiseaduse artikli 9 punkti e.

38 — Hispaania põhiseaduse artikli 45 lõige 1 tunnustab õigust elada vastuvõetavas keskkonnas. Portugali põhiseaduse artiklis 66 on väljendatud sama põhimõte. Rootsis sätestatakse 24. novembri 1994. aasta seaduse II peatükis artikli 18 lõikega 3, et kõigil on õigus juurdepääsule loodusele.

33 — Kostjaks oleva liikmesriigi kaebus, et põhjenduste puudumise probleem on „uus”, oli põhjendamatu, sest neid puudutati komisjoni põhjendatud arvamuse punktides 11 ja 12. Pole oluline, kas seda teemat käsitletakse resolutiivosas, põhjendustes või faktilistes asjaoludes.

34 — Seda väljendit korratakse dokumendis mitmeid kordi.

põhiõiguste hartale,³⁹ mis tagab artikliga 37 kõrgetasemelise keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamise. Sellest tulevalt peavad mis tahes meetme peamised koostisosad, mis kalduvad kõrvale üldistest kriteeriumidest, mille eesmärk on keskkonnakaitse, olema nõuetekohaselt põhjendatud, sest selles väljendub kaalutusõiguse ratsionaalne teostamine ja see on ühtlasi vahend, mis võimaldab meedet vajadusel hiljem kontrollida.

37. Itaalia õigusega, mis direktiivi kohaldab, kohustatakse otsust põhjendama. Otsus mitte kohaldada projekti suhtes keskkonnamõju hindamise nõuet sõltub tööde olemusest ja asukohast vastavalt 12. aprilli 1996. aasta presidendi dekreei lisas D sätestatud kriteeriumidele ja teguritele. Otsust tuleb seetõttu põhjendada viidetega nimetatud kriteeriumidele ja teguritele.

38. Põhjendus on võimalik viite kujul, kui otsustav organ järgib nõuandvate või konsulteerivate organite arvamust, kui on täidetud kaks tingimust: esiteks, välisarvamus, mida järgitakse, peab olema põhjendatud; teiseks, see peab olema antud organisatsioonide või isikute poolt, kes vastutavad otsust vastuvõtva pädeva asutuse juhendamise, nõustamise või teavitamise eest, ja see aitab teda otsustusprotsessis otsuse vastuvõtmisel. See on ainus viis tagada otsuse objektiivsus ja vastavus üldisele huvile. Seetõttu ei piisa

ükskõik kelle mis tahes arvamusest, mis antakse teadmata asjaoludel.

39. Käesoleval juhul ei ole põhjendamisenõuet täidetud. Maakondlik dekreet 25/99 nagu ka piirkondliku komitee heakskiitev hinnang keskkonnamõju hindamise kohta ei ole nõuetekohaselt põhjendatud. Esimene viitab teisele, mis omakorda viitab arvamusele ehitusinsenerilt, kes, nagu juba mainitud, tegeles erineva küsimusega, täpsemalt Torino jõe ületamist puudutava loaga, et teha mitmete viaduktide ehitamiseks jõesängis ehitustöid.

40. Neid rikkumisi ei korva „keskkonnaga sobivuse uuring“, mille kostjaks olev liikmesriik on kostja vastusele lisanud ja mille esimene lehekülj lisati kohtutoimikusse Euroopa Kohtu nõudmisel. Ühelt poolt ei ole seda dokumenti maininud maakondlik komitee, millest järeldub, et nimetatud dokument ei olnud talle kättesaadav ja ta ei arvestanud seda oma arvamuse andmisel. Teisalt ei ole seda dokumenti koostatud otsustamise eest vastutavate avalik-õiguslike asutuste jaoks, vaid pigem eraõigusliku isiku jaoks (ERM Italia Srl), kes polnud projektiga seotud. Eksisteerib suur erinevus viitamisega põhjendamise ja tagantjärele oma otsuse aluseks olevate põhjuste otsimise vahel.

41. Järelikult ei ole Itaalia ametiasutused nõutavat kontrolli tegelikult teostanud, sest

kontroll, mille aluseks ei ole põhjendused, on võrdne kontrolli puudumisega.

kohaldataks direktiiviga vastuolus olevaid kostjaks oleva liikmesriigi meetmeid.⁴¹

42. Enne järeltule tegemist tuleks poolte argumente arvestades välja tuua kaks täpsustust.

44. Teine täpsustus puudutab asjaolu, et rikkumise hindamisel pole oluline, et vastutav ametiasutus, mis tagab ühenduse õigusnormide järgimise, on kohalikul tasemel asutus, mis on sõltumatu kostjaks oleva liikmesriigi keskasutusest.⁴²

43. Esimene puudutab asjaolu, et Tribunale amministrativo regionale del Lazio's pooleli-olev kohtumenetlus, kus on vaidlustatud teatavad haldusaktid, mis puudutavad projekti „Lotto zero”, sealhulgas maakondlik dekreet 25/99, ei takista Euroopa Kohut oma pädevuse teostamisel, sest kahe kohtu ülesanded ei kattunud. Euroopa Kohus kontrollib, kas Itaalia ametiasutused on nimetatud projekti osas täitnud direktiivist tulenevad kohustused ja juhul, kui nad ei ole täitnud, siis sedastab seda. Itaalia kohtu pädevuses on otsustada, kas kontrollitav otsus on vastavuses siseriikliku õigusega, millega võetakse üle ühenduse õigus, ja asjakohasel juhul vastava otsuse tühistamine. Ei saa välistada võimalust, et siseriiklikud normid on vastuolus Euroopa Liidu õigusega, kuid sellisel juhul võib siseriiklik kohus esitada Euroopa Kohule vastava eelotsuse küsimuse selliseks tõlgendamiseks, et vastavalt vahetu õigusemõju ja ülimuslikkuse põhimõtetele⁴³ ei

45. Eeltoodust ilmneb, et Itaalia Vabariik on rikkunud liikmesriigi kohustust, nagu komisjon on väitnud. Seega tuleb hagi rahuldada.

VI — Kohtukulud

46. Vastavalt kohtu kodukorra artikli 69 lõikele 2 tuleb kohtukulud jätta kostjaks oleva liikmesriigi kanda.⁴³

40 — Vt 5. veebruari 1963. aasta otsus kohtuasjas 26/62 : Van Gend & Loos (EKL 1963, lk 1) ja 15. juuli 1964. aasta otsus kohtuasjas 6/64: Costa v. E.N.E.L. (EKL 1964, lk 1141). Direktiivide vahetu õigusemõju kohta vt 19. jaanuari 1982. aasta otsus kohtuasjas 8/81: Becker (EKL 1982, lk 53).

41 — Vt 9. märtsi 1978. aasta otsus kohtuasjas 106/77: Simmenthal (EKL 1978, lk 629).

42 — Vt 1. oktoobri 1997. aasta määrus kohtuasjas C-180/97: Regione Toscana v. komisjon (EKL 1997, lk I-5245, punkt 7), tsiteeritud hagiavalduse punktis 45.

43 — Konsolideeritud redaktsioon avaldatud ELT 2003, C 193, lk 1.

VII — Ettepanek

47. Teen Euroopa Kohtule ettepaneku hagi rahuldada ja:

- 1) sedastada, et kuna Abruzzo maakond ei kontrollinud, kas projektile asulavälise ringmaantee ehitamiseks Teramos (projekt Strata Statale n. 80 del „Gran Sasso d'Italia” — Variante, tra Teramo e Giulianova, Lotto Zero dalla progr.va Km.ca 72+300 alla località Cartecchio), mis on nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta II lisas ettenähtud projekt, oli nõutav keskkonnamõju hindamine kooskõlas eespool nimetatud ühenduse õigusakti artiklitega 5–10, siis on Itaalia Vabariik rikkunud selle direktiivi artikli 4 lõikest 2 tulenevaid kohustusi;
- 2) jätta kohtukulud Itaalia Vabariigi kanda.